

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії,
Голова комісії з реорганізації НАУ,
в.о. ректора

Ксенія СЕМЕНОВА

«15» 04 2024 року.

ПРОГРАМА

**ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДО АСПРАНТУРИ**

зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

на здобуття наукового ступеня доктора філософії

(третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)

Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Освітньо-наукова програма «Міжнародні економічні відносини»

Програма розроблена на основі освітньо-наукової програми підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

Програму розробили:

Професор кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу

Факультету міжнародних відносин

доктор економічних наук, професор Анатолій РУМЯНЦЕВ

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу

Факультету міжнародних відносин

кандидат економічних наук, доцент Леся ПОБОЧЕНКО

Доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу

Факультету міжнародних відносин

кандидат економічних наук, доцент Інна НАБОК

Програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу Факультету міжнародних відносин, протокол № 1 від 16 січня 2024 р.

Завідувач кафедри

Леся ПОБОЧЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Програма підготовлена авторським колективом кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність творчо мислити, вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Під час проведення вступного іспиту забороняється користуватись будь-яким допоміжним матеріалом.

Вступні випробування до аспірантури проводяться очно та/або дистанційно (за допомогою GoogleMeet), у т.ч. для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території – за зверненням вступника, за обов'язкової присутності не менше двох членів та голови предметної комісії у кожній аудиторії.

Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі.

ЗМІСТ ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Міжнародна економічна система

Світове господарство і національні економічні інтереси. Суб'єкти й об'єкти світогосподарських зв'язків.

Інтернаціоналізація господарського життя, глобалізація економічного зростання як чинники цілісності міжнародної економічної системи.

Темпи і пропорції світового господарства. Тенденції формування світової економічної рівноваги.

Світове господарство як система

Міжнародні економічні відносини як наука та система знань.

Поглиблення процесу інтернаціоналізації господарського життя.

Необхідність відбудови системи світогосподарських зв'язків у повоєнний період. Зміни в розстановці сил у світовому господарстві. Зміни у масштабах, формах і напрямках вивозу капіталу. Формування світових центрів економічної сили. Посилення ролі ТНК у світовій економіці. Стан та тенденції розвитку міжнародної торгівлі в повоєнний період.

Місце України в системі світового господарства.

Міжнародний поділ праці

Міжнародний поділ праці – основа міжнародних економічних відносин. Аналіз змін в системі МПП під впливом науково-технологічної революції та глобальної соціально-економічної трансформації. Міжнародна кооперація виробництва як форма міжнародної кооперації праці.

Міжнародний поділ праці як різновидність територіального поділу праці. Головні фактори розвитку міжнародного поділу праці в сучасних умовах: забезпечення умов зростання; економія національних витрат праці, заміщення матеріальних, фінансових, технологічних, інвестиційних, трудових ресурсів.

Інтернаціоналізація господарського життя

Суть і форми прояву інтернаціоналізації господарського життя.

Поглиблення внутрішньогалузевої спеціалізації у світовому господарстві. Критерії і показники інтернаціоналізації господарського життя. Динаміка експортної квоти в сучасних умовах.

Особливості, критерії і показники транснаціоналізації виробництва. Індекс транснаціоналізації. Інтернаціоналізація процесу економічного зростання. Світовий характер сучасних продуктивних сил та його прояв в економіці України.

Інтеграційні процеси у світовому господарстві

Основні фази і стадії розвитку міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний і валютний союз, повна інтеграція.

Західноєвропейська інтеграція і Україна. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Інтеграційні процеси в Північній Америці. Інтеграційні угруповання в країнах, що розвиваються. Південноамериканська економічна система /ПАЕС/; Спільний ринок країн Південного конусу /МЕРКОСУР/; економічні союзи в Африці, Магрибське економічне співтовариство, митний і економічний союзи Центральної Африки /ЮДАЕК/ та ін.

Перспективи участі України в міжнародних інтеграційних об'єднаннях. Дезінтеграційні процеси сучасності: причини, фактори, механізми.

Зовнішня торгівля та світовий ринок

Географічний розподіл зовнішньої торгівлі. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі між промислово розвиненими державами. Місце нових індустріальних країн у світовій торгівлі.

Зовнішня торгівля України. Проблеми поліпшення структури експортно-імпортних поставок. Головні фактори конкурентоздатності та їх реалізація в зовнішній торгівлі України.

Міжнародна інвестиційна діяльність

Зміна питомої ваги головних економічних центрів у вивозі капіталу, форми і види зарубіжного інвестування.

Транснаціональні корпорації, спільні підприємства, вільні економічні зони та їх роль у сучасному світовому господарстві.

Іноземні інвестиції в економіці України.

Міграція робочої сили у світовому господарстві

Основні риси і напрями сучасних міграційних процесів. Основні міжнародні ринки робочої сили.

Проблеми міждержавного розподілу трудових ресурсів.

Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси.

Міжнародні валютно-фінансові і кредитні відносини

Міжнародні валютно-фінансові і кредитні відносини як підсистема світового господарства.

Суть і основні функції міжнародних кредитних відносин. Джерела і види міжнародних кредитів. Міжнародні ринки позичкових капіталів. Вартість і валюти міжнародного кредиту.

Глобальні проблеми сучасного світового господарства

Поняття «глобальні проблеми». Класифікація глобальних проблем світової економіки і причинно-наслідкові фактори їх формування.

Питання забезпечення національного суверенітету в умовах загострення глобальних проблем світового господарства.